



PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

Pasarét, 1999. október 14.
(csütörtök)

Cseri Kálmán

AZ ANTIÓKHIAI TANÍTVÁNYOK

Alapige: ApCsel 11,19-26

Azok, akik az István miatt támadt üldözés következtében szétszóródtak, eljutottak Föníciáig, Ciprusig és Antiókhiaig, de senki másnak nem hirdették az igét, csak a zsidóknak. Volt azonban közöttük néhány ciprusi és cirénei férfi. Mikor ők eljutottak Antiókhiaiba, a görögökhöz is szóltak, és hirdették az Úr Jézust. És az Úr keze velük volt, úgyhogy sokan hittek, és tértek meg az Úrhoz.

Ennek a híre eljutott a jeruzsálemi gyülekezet fülébe, ezért kiküldték Barnabást Antiókhiaiba. Amikor megérkezett, és látta az Isten kegyelmét, megörült, és bátorította mindnyájukat, hogy maradjanak állhatatosak az Úrban; mivel derék ember volt, telve Szentlélekkel és hittel. És igen nagy sokaság csatlakozott az Úrhoz.

Barnabás azután elment Tarzuszba, hogy felkeresse Sault. Amikor megtalálta, magával vitte Antiókhiaiba. Így történt, hogy egy teljes esztendeig dolgoztak együtt a gyülekezetben, és igen nagy sokaságot tanítottak. A tanítványokat pedig Antiókhiaiban nevezték először keresztyéneknek.

Imádkozzunk!

Mennyei Édesatyánk, hálásan köszönjük ezt a csendet, köszönjük, hogy sikerült ideérnünk. Köszönjük, ha veled indulhattunk el reggel, és a te nagy neved hívhattuk segítségül. Köszönjük, ha napközben is többször tereád nézhettünk, és Jézus nevében kiálthattunk hozzád. Köszönjük, ha láthattuk az események mögött a te irántunk való nagy szeretetedet és bölcseségedet. Köszönjük, hogy mindnyájan előtted állhatunk itt most.

Boldogan valljuk, Urunk, hogy rajtad kívül Isten több nincsen. Hisszük, hogy neked minden lehetséges, az is, ami az embereknél lehetetlen. Hisszük, hogy pontosan ismered minden szükségünket, és egyedül te tudod azokat kielégíteni.

Sokféle szükségünk van, Urunk. Ezzel a reménységgel is vagyunk most itt, hogy segíts rajtunk: adj nekünk tanácsot, erőt, útmutatást, feloldozást. Tölts meg minket a te békességeddel és a te örömmel, Urunk Jézus Krisztus. Szólj hozzánk igéden keresztül, mert hisszük, hogy a te igéddel ma is bármi jót el tudsz végezni.

Kérünk most újra, hogy vezess, Uram, utaidban, hogy járjak igazságodban. Legyen most a te igéd útmutatás is a számunkra, és bátoríts mindnyájunkat arra, hogy merjünk engedni

neked, és azon az úton járjunk, amelyik az életre vezet, és tudjunk erre másokat is nagy szeretettel hívni.

Ámen.

Igehirdetés

Ez az ige, amit nem olyan régen olvastunk napi ige gyanánt kalauzunk szerint, arról szól, hogyan jön létre egy gyülekezet, és hogyan növekszik az sokaknak, másoknak a hasznára is. Azért fontos ezt most a leírtakból megértenünk, mert ugyanígy jön létre az új élet a mi személyes életünkben is, és ugyanígy növekszik és érlel minket Isten használható eszközzé mások javára, üdvösségére.

Ez az antiókhiai gyülekezet, amiről itt olvastunk, rendkívül színes, mozgalmas, befogadó, másokat gazdagító, növekvő, misszionáló gyülekezet volt. Az első században nem is nevezték másképp, csak úgy: a misszió anyahajója. Innen röppentek fel többen Jézus Krisztus evangéliumát hirdetni olyanoknak, akik még sosem hallottak róla. Aztán az útjuk után ide tértek vissza, s amíg távol voltak, ez a gyülekezet imádkozott értük, és ha szükség volt rá, támogatta őket anyagilag is.

Hogy jött létre ez a gyülekezet? Az antiókhiai gyülekezet születése Jeruzsálemben kezdődött, mégpedig egészen furcsa módon. Azt olvassuk itt a 8. fejezet elején: „Saul pedig egyetértett István kivégzésével. Azon a napon nagy üldözés kezdődött a jeruzsálemi gyülekezet ellen, és az apostolok kivételével mind szétszóródtak Júdea és Samária területén. (...) Akik pedig szétszóródtak, elmentek, és hirdették az igét.”

Leírja részletesebben is, hogy hova mindehova kerültek azok a Krisztusban hívővé lett zsidók, akik Jeruzsálemben laktak, a jeruzsálemi első, úgynevezett ősgyülekezet tagjai voltak, és István vértanú kivégzése után szétzavarták őket a szent városból.

Mit csináltak ezek az üldözött keresztyének? Azt olvastuk: „hirdették az igét”. Nem riadtak meg, nem intették csendre egymást. Nem mondták: hallgatni arany, nem vonultak vissza, nem féltették magukat, hanem ugyan-

azt csinálták ott, ahova kénytelenek voltak távozni, mint amit tettek otthon is: hirdették mindenkinek, aki hajlandó volt meghallgatni, hogy kicsoda Jézus, miért jött el utánunk, mit tett értünk, értük is — ha nem tudnák —, és milyen nagy lehetőségeket nyitott meg mindenki előtt, aki benne hisz.

Óriási stratégiai jelentősége volt annak, hogy ez a hír Antiókhiaiban is elhangzott. Miért? Azért, mert ez a város a római birodalom harmadik legnagyobb városa volt — Róma és Alexandria után — fél millió lakossal. Képzeljük ezt el, abban az időben, amikor nem építettek még felhőkarcolókat. Ez a szíriai Antiókhia volt, mert három ilyen nevű város is volt a Földközi-tenger medencéjében. Ha a Földközi-tenger partján úgy Cézareától észak felé elindulunk, akkor ott a part közelében lehetett megtalálni ezt a várost.

Valaki itt is elkezdett prédikálni Jézusról. És valaki elhitte azt, amit mondott. És az a valaki is továbbadta másoknak, és szépen növekedni kezdett a gyülekezet. Rendkívül vegyes lakosságú város volt ez. Először csak egy kicsi közösség volt, aztán nagyobb közösség, aztán híre ment — olvassuk, hogy már Jeruzsálemig eljutott annak a híre, hogyan növekszik ez a gyülekezet. Egyre többen csatlakoztak Jézus Krisztus tanítványaihoz, és ezek mindnyájan igehirdető apostolai is lettek Jézusnak. Ennyi bizonyágtevő egy nagy világvárosban!

Úgy is éltek, hogy az ő megszentelt életük önmagáért beszélt. Ezért kezdtek mutogatni rájuk a többiek: ezek olyan Krisztus-féle emberek, olyan krisztianoszok, magyarítva keresztyének. Krisztus neve — nem tudjuk, hogy gúnynévként használták-e ezt, vagy semleges megjelölésként — pecsét volt az életükön, hogy ezek hasonlítanak ahhoz a Krisztushoz, akiről beszélnek nekünk. Ezek olyan

Krisztus-félék. Lehet-e ennél nagyobb elismerést mondani valakiről? Boldog lennék, ha bárki is mutogatna rám: ez olyan Krisztus-féle ember. Jó lenne, ha mindannyian eljutnánk ide.

Hogy jutottak el ők ide, hogy a tanítványokat először ebben a városban nevezték krisztianoszoknak, keresztyéneknek? Úgy, ahogyan Jézus a mustármagról mondotta, amikor az Isten országát példázatokban próbálta megvilágítani, akkor egyebek közt ezt is mondta: „Hasonló a mennyek országa a mustármaghoz, amelyet fog az ember, és elvet a szántóföldjébe. Ez kisebb ugyan minden magnál, de amikor felnő, nagyobb lesz minden veteménynél, és fává lesz, úgyhogy eljönnek az égi madarak, és fészket raknak ágai között.”

A mustármag törvénye érvényesült Antióchiában. Valaki hirdetni kezdte azt, amit Krisztusról már tudott és hitt. Legyőzte a lustaságát, a gátlásait, nem szégyellte a Krisztus evangéliumát. Komolyan vette a missziói parancsot, amit Jézus mondott: „menjete el (...), hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek”. Aztán a Szentlélek megáldotta ezt a bizonyágtételt, megnyitotta embereknek a szívét. Aztán azok is továbbadták, aztán nőtt a gyülekezet, és híre lett. És látták, érdemes így élni, ahogy ezek élnek. Egyre többen megkívánták, és kijöttek a világváros sötét, bűnös életéből a krisztusi életre. Világítani kezdtek, Jézus Krisztus hiteles tanúivá váltak.

Azt szeretném most hangsúlyozni, hogy mindez nem szervezés eredménye volt. Tehát nem úgy történt, hogy neki gyüirekeztek néhányan: gyerünk, csináljunk valamit! Itt nem valamit csináltak, hanem akik már tudtak Jézusról valami hiteleset, biztosat, és azt hitték, elmondták másoknak. Kiderült, hogy nem is ők mondták, hanem ennek a bizonyágtételnek a végső alanya maga az élő Krisztus volt. Nem ők szóltak, hanem az Isten Szentlelke szólt általuk, és ezért nyíltak ki a szívek, és ezért változhatott meg embereknek az élete.

Azért fontos ezt látnunk, mert mindannyiunkat megfertőz ma többé-kevésbé egyfajta technokrata gondolkodás, hogy nagy dolgokat úgy lehet tenni, hogy elgondoljuk, lerajzoljuk, kiszámítjuk, mibe kerül, költségvetés, árajánlat, elosztjuk a feladatokat, megszervezzük. Megvan a felelősök hierarchiája, és akkor gyerünk neki!

Sok mindent valóban így kell tenni, de az egyház nem így épül, nem így indul el. A Biblia azt tanítja, hogy az egyház elsősorban nem intézmény, hanem élő szervezet. Latin szóval (mind a két latin szót ismerjük) nem organizáció, hanem organizmus — élő szervezet. És élő szervezetet nem lehet csinálni, az születik. Az valami módon, titkokat is magában foglalva létrejön egy magból. Egy csíráképes magból.

Mi kell ahhoz, hogy egy növény létrejöjjön, és aztán majd gyümölcsöt teremjen? Kell hozzá valamilyen mag, kell valamilyen föld, ahova beteszik azt a magot, kell magvető, aki ezt a műveletet elvégzi, és kell a gondviselő Isten, aki ad rá esőt, napsütést, és a magvető csodálkozva látja, amit a Márk 4-ben Jézus így mond: „magától terem a föld”. Először füvet, „azután kalászt, azután érett magot a kalászban”. Aztán azt megint el lehet vetni, és ha háromezer évig a fáraó sírjában van bezárva, akkor is csíráképes marad, és ha elvetik, kikel. Mert életet hordoz a mag. Ezért hasonlítja Jézus Isten igéjét, a róla szóló hiteles bizonyágtételt maghoz. Azt mondja: Ő a magvető, meg ránk bízta a magvetés szolgálatát.

A mag a legfontosabb, de annak talajba kell kerülnie. Ezért mondja Jakab: „szelíden fogadjátok a belétek oltott igét.” Fogadjátok be, aztán az majd kikel. Az összes többi Isten csodája, én csak fogadjam be. És neki gondja lesz rá, és valami új nő ki belőle. Pontosan így van lelkileg is az új élettel. Kell a mag, az ige. Ige nélkül nincs új élet. De ahol Isten igéje Isten Szentlelke erejével hangzik, ott élet támad a legreménytelenebb helyzetben is. Mert ha valaki befogadja a magot, Isten abból

életet támaszt, növekedést ad, és gyümölcsöt fog teremni.

Nekünk bízunk kell az ige életet hordozó hatalmában. Nem lennénk ilyen nyuszik a bizonyágtétel terén, ha bízánk ebben. És abban, hogy csak az segíthet mindenkin. Lehet, hogy sokféle más diakóniai, szociális, egyéb orvosi segítségre is szükségük van embereknek, de ha az élete megoldásáról van szó, akkor Isten igéje az egyetlen eszköz, ami segíthet rajta. És azzal nem mi ügyeskedünk, hanem az életet hordoz magában. Csak magvetők kellene, el kell hangoznia. Az illetőnek hallania kell, s engem ne izgasson, hogy befogadja-e vagy sem, az már az ő felelőssége. Az én felelősségem az, hogy amikor ott voltam, hallhatta-e. Csak azt, amit már biztosan tudok.

Többször mondta Jézus azoknak, akiket meggyógyított vagy ördögi kötelékekből megszabadított: menj haza, és mondd el, mit cselekedett veled az Isten. Nem kell előadást tartani. Mit cselekedett veled Isten, azt mondd el, és az ige lesz. Közben hallgatják, nem téged hallanak meg, hanem az igehirdetés végző alanyát, a mindenható szentháromság Istent, és Isten teremtő munkája kezdődik el egy ember életében, aki befogadta az ígét. Mert Ő az alanya a lelki munkának, az igehirdetésnek, a gyülekezet-plántálásnak, a gyülekezet növekedésének egyaránt.

Olyan világosan látta ezt Pál apostol. Azt mondta: „én ültettem”, jött Apollós és az öntözgetett, „de a növekedést az Isten adta”. Mi megszokhatunk, ha Ő nem ad növekedést, kiszárad, nem kel ki, kitapossák, elviszik a madarak még mag korában — nem lesz belőle semmi. Ő adja a növekedést, de kell, aki elülteti, meg kell, aki öntözgeti.

Isten ebben a munkájában minden eszközt fel tud használni. Még az Ő ellenségeit is, még az evangélium ellenségeit is. Íme itt is úgy születik meg egy nagy világvárosban egy hamarosan híressé váló, szolgáló keresztyén gyülekezet, hogy üldözést támadt Jeruzsálemben. Az első szervezett keresztyénüldö-

zés. És ennek az egyik áldott gyümölcse például az antiókhiai gyülekezet. Isten mindent fel tud használni, és csodálatos az, ahogy egymásután bekapcsolja az Ő eszközeit.

Először, akinek a nevét sem tudjuk, aki ott beszélt Jézusról. Aztán belép Barnabás, akit ellenőrnek küldenek oda: nézze már meg mi az a nagy mozgolódás ott Antiókhiaiban. Aztán őt Isten Lelke arra indítja, kerítse elő valahonnan Pál apostolt. Egy évig dolgoznak ott. Utána nincs rájuk szükség, mert felnőtt ott egy szolgáló csoport. Egymás után kapcsolja be az eszközöket Isten, de Ő kapcsolja be. Ő a gyülekezet Ura.

Nyilvánvaló, ha már egy ilyen nagy gyülekezet létrejött, mint az antiókhiai is, akkor ott meg is kell szervezni a munkát. Akkor el kell osztani a feladatokat, mert nem uralkodhat fejtelenség. Ahol pedig Isten Lelke az úr, ott nincs is fejtelenség.

Azt szerettem volna hangsúlyozni most mindenekelőtt, hogy nem így kezdődik. Szervezéssel, neki gyülekezéssel ma sem lehet gyülekezeteket alapítani. Amikor az Amerikából importált hamis ideológia itt egyre jobban terjed nálunk, hogy meg kell azt tervezni, egy év alatt hány új hívő lesz, az mibe kerül, hány négyzetméteres helyiségeket építünk stb., ez teljesen ismeretlen a Biblia világában, és idegen Isten igéjétől.

Az nem idegen, ha emberek letérdelnek és elkezdenek könyörögni, böjtölni azért — mint ahogy az antiókhiaiak is tették —, hogy Uram, mi a következő lépés, kire, milyen feladatot bízunk, mit csináljunk ezzel a Barnabással meg Saullal, mert itt már úgy tűnik, nincs rájuk szükség, akkor küldik ki őket az első missziói útra, de imádkoznak értük, visszavárják őket, beszámoltatják őket. Imádkoznak azokért, akik ott messze tértek meg. És így is terjed az evangélium.

Ez tehát az első, amit vegyünk észre, és amit jó, ha megjegyzünk: a mi személyes új életünk elindítója is csak a teremtő és újjáteremtő Isten lehet. Csak Isten adhat nekünk egészséges lelki növekedést. Ő segíthet el

minket gyümölcstermő életre, és jó lenne, ha onnan, ahol vagyunk, mindnyájan vágyakoznánk arra, hogy továbblépjünk, és lépjünk is tovább, hogy eljussunk oda, hogy a hátunk mögött összesúghassanak: ez is olyan Krisztus-féle ember. Ez is keresztyén.

Nos, így vegyük végig röviden ezt a történetet, hogy mindez, amit próbáltam itt elmondani, hogyan tükröződik benne?

Azt olvastuk, hogy „azok, akik az István miatt támadt üldözés következtében szétszóródtak, eljutottak (...) Antiókhiaig”. Ez viszonylag messze volt. Ez az első megállapítása a mai igénknek, hogy Isten a rosszat is felhasználja arra, hogy terjedjen az evangélium. Miért kellett itt üldözésnek támadnia?

Azért, mert jól érezték magukat a jeruzsálemi hívők ott együtt. Összebújtak, melengteték egymást, és igen jól érezték magukat. De nem ez volt a program, amit Jézus a misszióknak adott, hanem azt mondta nekik: „vesztek erőt, miután a Szentlélek eljön reátok: és lesztek nékem tanúim úgy Jeruzsálemben, mint az egész Júdeában és Samáriában, és a föld mind végső határáig”. És mindez még Jeruzsálemben történt. És ki fog elmenni Júdeába, a félpogány Samáriába és az egész pogány világra? Ők fognak elmenni, ha kibillentik őket Isten ebből a nagy tespedésből. Nem lehet tétlenkedni, nem lehet összebújni. Tessék dolgozni! Ha nem mentek magatoktól, majd elzavar az ellenség benneteket. De elkísér az Isten Szentleke, és megelőz titeket az élő Krisztus, és ajtót nyit az evangéliumnak. Szátokba adja a bizonyágtételt. Ha nem mentek magatoktól, majd mentek kényszer hatására!

Azt hiszem, többen be tudnánk számolni arról, amikor eluralkodott rajtunk ez a tespedés akár a kényelemszeretet, akár a lustaság, akár a szolgálattól való félelem miatt. Vagy személyi kapcsolatok váltak ennek akadályává. Akkor Isten támasztott valami üldözést. Történt valami baj, és egyszerre tudtuk, mi a dolgunk, és egyszerre tudtuk tenni azt, amit Ő tőlünk várt. Jobb, ha nem kényszerítjük Őt erre, mert szép szóval küldte őket elő-

ször, de ha nem megyünk szép szóval, Ő a gyülekezetnek és a misszióknak az ura, és nem fogja hagyni lustaságunk miatt azt, hogy az evangélium megmaradjon egy helyen.

Van több olyan madár, főleg a nagy madarokról és a költöző madarokról mondják, hogy ha lusták a fiókák, és csak próbálgatják a szárnyukat a fészek szélén, de nem rugaszkodnak neki, akkor egy kicsit megbillenti a csőrével az anyamadár.

Az első szolgálati helyemen, ahol a parókián is, meg a templomgerincen is volt egy-egy gólyafészek, többször láttam ilyet, amikor a próbálkozások elkezdődtek, még a repülés nem. Nem akart elrugaszkodni a kövérré hízott fióka — rettenetes sokat ettek azok a gólyafiókák —, akkor szépen megbillentette. A csőrét aládugta a kis fióka bögyének, és kilökte a fészekből. Nem szeretetlenségből, hanem azért, mert egy hónap múlva indulni kellett több ezer kilométerre, és addig meg kellett tanulni repülni. Ha nem mész magadtól, majd kilöklek azért, hogy utána biztonságosan tudjál repülni.

Jó lenne, ha Isten valami kemény eszközt használ az életünkben, akkor el tudnánk csendesedni mindig, és megkérdeznénk: Uram, most mi ennek a célja? Ne az okát kutassuk, ne azt magyarázzuk neki, hogy nem vagyok én olyan rossz, hogy így kell büntetned. Célja van a szenvedésnek mindig. Azt kérdeznénk meg bizalommal: Uram, mi az, amit nem csinállok, pedig kellene? Vagy mi az, amit másként kellene tennem? Mi az, amit végre abba kellene hagynom? És azonnal engedelmességné. Isten kezében ez is áldott eszköz.

A másik, amit figyeljünk meg itt, ez a rövid megállapítás: „senki másnak nem hirdették az igét, csak a zsidóknak. Volt azonban közöttük néhány ciprusi és cirénei férfi. Mikor ők eljutottak Antiókhiaiba, a görögökhöz is szóltak, és hirdették az Úr Jézust.” Nem kedves dolog ez? Miért csak a zsidóknak hirdették? Mert ők is zsidók voltak. Nem magától értetődik, hogy a saját népe fiainak hirdeti először az életmentő igét? Amazok meg

szintén a saját népük fiainak. A görög megy a göröghöz, a zsidó megy a zsidóhoz... Mindenki ahhoz, aki a legközelebb áll hozzá. És ez miért baj? Ezt olyan sokan félreértik és félremagyarázzák.

Az, hogy egy magyar ember buzgón könyörög a magyar nép megtéréséért, ez miért baj? Ha úgy könyörög, hogy közben egy másik népre haragszik, vagy azt gyűlöli, az baj, az nagy baj, s akkor nem lesz igazi az imádsága sem. De ha elsősorban a saját gyerekeimért könyörgök, az nem magától értetődik? Aztán, ha hallom, hogy a szomszédé beteg, vagy amazok akarnak elválni, akkor azokért buzgóbban könyörgök, mint a sajátomért. De az egészen természetes, hogy akiért elsősorban felelőssé tett Isten, akik közül való vagyok, azokat hordozom elsősorban.

Természetes, szép módon kijön ez itt. Ők hirdetik azoknak, a görögök meg az övéiknek, és kiderül, hogy Isten mind a két társaságból elhívott embereket. Nemcsak néhányan, hanem ahogy olvastuk: „az Úr keze velük volt, úgyszólván sokan hittek, és tértek meg az Úrhoz.” Az Úr keze vagy az Úr jobb keze — ahogy a Biblia sokszor mondja — az Isten ellenállhatatlan hatalmának a szimbóluma mindig. Ezek az emberek részben idegenek lévén ott a nagyvárosban, részben már régebben ott laktak, hirdették csöndesen az evangéliumot. Miközben ott akkor is már mindenki hirdette a magáét, mint itt ma, de az Úr hatalmas keze velük volt. És Isten elhárította az útból az akadályokat, ahogy Pál apostol szerette ezt sokszor írni: megnyitotta az ajtót az igehirdetés előtt, és a gyülekezet növekedésnek indult. „Igen sokan (...) tértek meg az Úrhoz”, ezt nevezik ébredésnek, amikor rövid idő alatt igen sokan térnek meg. Az Úrhoz, nem az apostolokhoz, meg azokhoz, akik hozták a jó hírt! Az Úrhoz tértek meg, és ez meg is látszott az életükön.

Mi tudjuk Jézustól, hogy örvendezés van az Isten angyalai között egyetlen bűnös megtérésén is, de amikor tömegek lesznek hitelenből hívővé, az mindig Isten különös nagy

ajándéka. Ez az ébredés. Többen vannak itt is a testvérek között, akik könyörögnek ébredésért. Könyörögjünk továbbra is, csak ne feledjük el, hogy nem csak könyörögni kell azért. Az ébredés úgy indul el, hogy aki már ismeri az evangéliumot, az nem szégyelli tovább mondani, aztán Isten Lelkére bízva, hogy ki fogadja be, és ki nem. Ő maga meg úgy él, hogy rá lehessen mutatni, hogy ez olyan Krisztus-féle keresztyén. Nemcsak könyörögni kell, hanem a magot vetni, és az életünkkel világitani.

Aztán ennek a nagy ébredésnek híre ment, annyira, hogy a több száz kilométerre lévő Jeruzsálemben is meghallották. És az apostolok fölkapták a fejüket: mi van ott ebben a pogány Antióchiában? Egy kicsit hírhedt város volt. Nem annyira, mint Korinthus, de mint ahogy a milliós világvárosok ma is. Mi van ott? Tényleg az evangéliumot hirdetik ott? Nem megy félre az egész? Valóban megtérnek azok, vagy csak egyfajta rajongásnak lesznek áldozatai?

Nagyon felelősek voltak a jeruzsálemi apostolok, és ezért kerestek egy alkalmas embert, aki menjen el körülnézni. És ez Barnabás volt. Érdekes, hogy ilyen szelíd embert találtak. Többször említi az ő nevét a Cselekedetek könyve. Először akkor, amikor a vagyont eladta, és beadta a közösbe, hogy a szegényeket segítsék belőle. Azután olvasunk még róla több alkalommal. Ő volt az, aki Saul megtérése után odaállt mellé, és beprotezsálta őt az apostoloknak, és azt mondta: ne bántsátok már, higgyétek el, hogy Isten Saulból is tud Pált teremteni. Úgy látszik, nagy tekintélye is lehetett, ezért küldték el őt. És mit olvasunk róla? Azt, hogy amikor „látta az Isten kegyelmét, megörült, és bátorította mindnyájukat, hogy maradjanak állhatatosak”. Nem azt mondta, hogy milyen ügyesen csinálták, hanem ő tudta, ki cselekedett Antióchiában: az Úr cselekvését ismerte fel, látta azt, örült neki, nem féltékenykedett, hogy csak mi ott, Jeruzsálemben vagyunk az igaziak, dehogyis, mennie kell az evangélium-

nak a föld végső határáig, de tudta, hogy az állhatatlanság milyen nagy veszély, nehogy szalmaláng legyen ez itt, intette őket, hogy állhatatosak legyenek.

És csinált még valami gyönyörű szépet. Mit csinált? „Barnabás azután elment Tarzuszba, hogy felkeresse Sault. Amikor megtalálta, magával vitte Antiókhiaiba.” És „egy teljes esztendeig dolgoztak együtt a gyülekezetben”. Nem tudom, érezzük-e azt a mély és őszinte alázatot, ami e mögött van. Őt küldik ki a jeruzsálemi központból. Ő ott nem a nagy ellenőr szerepében tetszeleg, hanem azonnal azt nézi, hogy mire van itt szükség. Megállapítja, hogy amit én adni tudok, az kevés. Ide Saul kellene, egy olyan formátumú ember, olyan felkészültségű, temperamentumú. Tényleg, Saul! Hát hova lett? Évek óta nem lehet hallani róla semmit. Eltűnt. Nekiindul, és Tarzuszban, ami szintén nagyváros volt – azt mondják, kétszázezer lakosa lehetett abban az időben –, megkereste Sault. Többször gondolkodtam már rajta, hogyan találta meg. Még csak utcák, házsámok se voltak. Hogy találhatta meg? Itt mindenütt a Szentlélek vezetését láthatjuk. A Szentlélek adja a gondolatot, hogy ide Saul kell. A Szentlélek teszi alázatossá, hogy csak hívjak valakit, és ezzel elismerem, hogy én kevés vagyok. De ezt a lépést csak egy Barnabás teheti meg, és a Szentlélek vezeti. Én nem tudom, hogy hogyan vezette utcáról utcára, vagy találkozott a sarkon – Isten sokszor elkészít ilyen találkozásokat –, mindenestre addig ment, amíg meg nem találta.

És egy évig tanították a gyülekezetet. Mert nemcsak evangelizálni kell, hanem tanítani is, egyébként visszafejlődik vagy elszektásodhat a hívő. Egy éven át tanították együtt a gyülekezetet. Valami olyasmi történt itt, mint másfél évezreddel később Genfben, amikor Kálvin készült csendben még elmélyülni és tanulni és fölkészülni a szolgálatra, és akkor Farel Vilmos, a genfi lelkész berobbant hozzá, és azt mondta, hogy Isten átka lesz a te csendeden és készüléseden, ha nem ma-

radsz itt, és nem segíted a gyülekezetet építeni. És egy áttusakodott éjszaka után Kálvin igent mondott Istennek. Nem Farelnek. És ott maradt Genfben akkor is, ha nagyon nehéz évek vártak rá.

Pálnak eddig tartott a felkészülés ideje. De most már be kellett lépnie. Érzékeljük-e mi azt, amikor Isten valaminek végét jelzi, és valami újjal bíz meg? És megyünk-e oda, ahova küld?

Ennek a közös tanításnak és egy évi munkának a gyümölcse lett azután az, amit a 13. rész elején így olvasunk: „Antiókhiaiban, az ottani gyülekezetben volt néhány próféta és tanító” – Isten adott már több prófétát és tanítót is. Jön a névsor, hogy kik, és van közöttük egy ilyen név is, hogy „Simeon, akit Nigernek is hívtak”. Feketék is voltak a gyülekezetben, mindenféle rendű-rangúak, olyan is volt, „aki Heródes negyedes fejedelemmel együtt nevelkedett”. Mindenféle érzületű, gondolkozású, műveltségű, anyagi helyzetű és bőrszínű ember volt ott nagy békességben és egységben. „Amikor ezek az Úrnak szolgáltak és böjtöltek, ezt monda a Szentlélek: válasszátok ki nekem Barnabást és Sault arra a munkára, amelyre elhívtam őket. Akkor böjtölés, imádkozás és kézzrátétel után elbocsátották őket.”

És elindul Pál apostol az első missziói útra. Aztán ide jön vissza jelentést tenni, aztán egy idő után elküldik a második missziói útra.

Isten szervezi a gyülekezeteket. Maga a magvető, az élő Krisztus hinti a magot, és rövid idő alatt a Földközi-tenger egész medencéje tele lett kisebb-nagyobb keresztyén közösségekkel.

Isten ügye a misszió. Ő tud gyülekezeteket előhívni, mert Ő tud életet támasztani. Ő tudja a gyülekezeteket növelni, mert Ő tudja az életet gyümölcstermővé tenni. És mindez ugyanígy érvényes a mi személyes életünkre is. Fontos, hogy minél többet fogadjunk be a magból, az igéből. Hogy megtanuljuk úgy olvasni, vagy úgy hallgatni, hogy Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem. Uram, ki vagy te

valójában? Szeretnék megismerni egyre teljesebben. És amikor felismerem a feladataimat, indulok, és teszem azt. És amit már megértettünk és hiszünk, azt ne restelljük továbbadni. Talán egyetlen csendes mondatban még a villamoson is lehet, vagy otthon, vagy a munkahelyen, vagy itt a gyülekezetben. Mindig azt, amire Isten Lelke indít, hiszen aki már él, aki vele kapcsolatban van, az érti Őt, és az indítható. A kérdés az: mozdulunk e?

Ha soha senki Antióchiában nem merte volna hirdetni az evangéliumot ilyen „bölcs”

megfontolásokból, hogy úgysem értik, még eddig soha nem hallották, nem ismerik azokat a kifejezéseket, amiket mondani fogunk, akkor mindez nem történt volna meg. De ezek az emberek nem spekuláltak, hanem mondták, mert szerették azokat, akiknek mondták, és engedtek Isten Szentlelkének. Ne szégyelljük tehát mi sem, hanem adjuk tovább egyszerűen, bátran és közben engedjük, hogy Jézus Krisztus egyre hatalmasabban éljen bennünk, és legyünk mi is olyan Krisztus-féle, krisztianosz, valóban keresztyén emberek.

Imádkozzunk!

Istenünk, dicsőítünk, mert az új élet kezdetét is te adod meg, te tudod megőrizni bennünk az új életet, és te teszed gyümölcstermővé a mi életünket.

Bocsásd meg, hogy oly sok éretlenség van bennünk, olyan sok alkalmatlanság a szolgálatra. Sokszor egyszerűen csak azért vagyunk alkalmatlanok, mert nem is akarunk rólad bizonyosságot tenni. Bocsásd meg, ha nem szeretjük igazán a körülöttünk élőket, ha nem szorul össze a szívünk arra a gondolatra, hogy elkárhoznak ige nélkül. Kérünk, oltsd belénk a te mentő szeretetedet, Úr Jézus Krisztus. Hadd mondhassuk el Pállal együtt, hogy „a Krisztus szerelme szorongat minket”. Hadd mondhassuk el: „jaj, nekem, ha nem hirdetem az evangéliumot!” Add ezt a csendes belső kényszert, és adj szavakat a szánkba, és add, hogy sose szégyelljünk téged, aki nem szégyelltél minket elfogadni, és nem szégyellsz testvéreidnek nevezni.

Köszönjük neked, valahányszor mertünk vállalni. Köszönjük, hogy egyetlen szó, egyetlen mondat, egyetlen ige is életet teremthet a te kezdedben. Hadd legyünk mindnyájan eszközökké a te kezdedben. Használj minket ott és akkor, ahogyan akarsz. Őrizz meg attól, hogy mi akciózzunk nélküled, tőled függetlenül. Vagy mi akarjunk hívni téged a magunk vállalkozásaiba. Köszönjük, hogy a te mentő szereteted nagy vállalkozása az egész váltság, és köszönjük, hogy kész vagy ebben nekünk is feladatot adni.

Segíts azt engedelmesen végezni, és hadd örvendezzünk annak, hogy a te erőddel legyőzhetetlen erő. A te igéd időtálló igazság, és hogy a mi alkalmas voltunk tőled lehet.

Könyörgünk gyülekezetünkért, szaporítsd az idvezülőkkel, és a gyülekezetekért. Könyörgünk a teológusokért, és a teológiákon folyó munkáért, hogy erre a lélekmentő szolgálatra készüljenek ott emberek, a te Lelked irányításával.

Könyörgünk a nagyon nehéz helyen szolgálókért, a külmiszióban levőkért. Vedd körül őket védelmeddel, és dicsőítsd meg magadat ott, az igazi pogányok között, hogy közülük is sokan a te tanítványaiddá legyenek.

Köszönjük, hogy eléd hozhatjuk mindnyájan személyes sorsunkat, gondjainkat, környezetünket, gyengeségünket, jövődönket. Köszönjük, hogy nálad készen van a szabadítás, a megoldás. Segíts, hogy elmondhassuk az ígérel: „jó várni és megadással lenni az Úr szabadításáig”.

Ámen.